

ergo tartareus ille tridentem in corde solitarij
 ⁊ p̄ multas horas torquēs eum abstraxit ani
 mam ei⁹. Post hoc ingressus ille frater ciuita
 tem inuenit hoīem pegrinū iacentē egrotum
 nō habentē qui eius curam haberet ⁊ mansit
 cum eo vno die. Et cū venisset hora sui exitus
 vidit frater angelos gabrielē. michaelē. vnū
 a dextris. ⁊ aliū a sinistris infirmi. rogabātq;
 animā infirmi vt egredere⁹ ⁊ nō exibat quasi
 nolens derelinquere corpus suū. dixitq; Ga
 briel ad Michaelē. assume tibi animā istaz
 iam eam⁹. Cui michael. iussi sumus a dño vt
 sine dolore eijciat. ideoq; nō possumus cū vi
 olentia eam euellere. Exclamauit ḡ voce ma
 gna Michael dicens. Dñe quid vis de anīa
 hac quia nō acquiescit nobis vt egrediat. Cū
 q; descēdissent omnes angeli in circuitu anime
 illius cum canticis ⁊ hymnis venit vox dicēs
 Ecce mitto dauid cū cythara ⁊ omnes psallen
 tes vt audiēs vocē ipsorū egrediat anima iu
 sti hui⁹. Cū autē descendissent cū cytharis et
 cymbalis cantū angelorū cōcinētes sancta aīa
 cum gaudio exiliens sedit in manib⁹ sancti mi
 chaelis ⁊ assumpta est cū gaudio magno in ce
 lum. Ecce quō anima illius solitarij qui perfe
 ctissimus in opinione hoīm reputabat quia nō
 abundauit iusticia eius vt debuit. ideo a regno
 celorū exclusa tartareis tortoribus tradita fu
 it. Anima vō simplicis pegrini cui pro statu
 suo suffecit iusticia sua ad regnū celorum cum
 magna deducta fuit leticia. Quod ⁊ nobis p̄
 stare dignē.

Dñica sexta post trinitatis. Sermo. iij.

Audistis quia di
 ctum ē antiquis nō occides. qui autē
 occiderit reus erit iudicio. ego autē
 dico vobis omnis qui irascit̄ fratri suo re⁹ erit
 iudicio. Matth. v. Olla cum est plena aq; ⁊
 in se aliquid habeat nō emittit sed i se claudit
 ⁊ custodit. Si autē ad ignē ponat̄ ⁊ feruere in
 cipit quicquid intus latuit etiam minimū sursum
 mittit ⁊ si que feces in fundo latebant supena
 tant. ⁊ simul pinguedo cum fecibus exalant.
 Moraliter p̄ ollam intellige hominē pp̄ ma
 teriam. quia sicut olla fit de terra sic ⁊ homo.
 Juxta illud Eccl. iij. Homines de terra facti
 sunt ⁊ in terrā pariter reuertunt̄. Ideo dicit
 ap̄lus. j. Corinth. xv. homo primus de terra
 terrenus. Per aquā autē intellige dona sp̄i
 tussancti. Juxta illud Joh. viij. Qui credit in
 me flumina de vētre eius fluent aque viue. qz
 de memoria credētis pcedēt dona sp̄ussancti.
 Sed p̄ ignem intelligit̄ inuidia ira. Jux̄ illud
 ps. lviij. Supcecidit ignis ⁊ nō viderūt solem
 Bodo ad ppositū quādo hō ad instar olle
 est plen⁹ aquis videlz donozū sp̄ussancti. tūc

nō emittit a cordis fundo quicquid sit malū de
 primo suo. Sed statim cum positus fuerit ad
 ignē ire accendit. quia ira est accensio sangui
 nis circa cor. iij. Ethic. Tunc statim quid scit
 mali vel infamie pximi totū ore pferit q̄tum
 cūq; illud sit nociuū ⁊ omnes feces ⁊ blasphe
 mias ⁊ iniurias que tempe quietis tacebat in
 corde nō solum ore sed omib⁹ mēbris ira du
 rante pandit. Et sicut etiā olla feruēs cum fe
 cibus simul emittit pinguedinem. Sic homo
 iracund⁹ simul cū veris falsa emittit p̄dit siue
 p̄mit. Ideo dixit Job. xli. De narib⁹ eius pro
 cedit fumus sicut olle succense. ⁊ quid p̄ fumū
 qui ledit oculos hominū nisi vba turpia ⁊ blas
 phemie que pferunt irati designant̄ q̄ ledunt
 tam pferentē q̄ audientē q̄ etiam illuz cui ea
 pferit. ideo dñs in p̄senti euāgelio phibet irā
 cordis ⁊ oris cū dicit. Qui irascit̄ ⁊c. In ver
 bis ppositis breuiter p̄ ordinē tria tāguntur.
 p̄mo impfectio phariseorū. ibi. audistis q̄a di
 ctum est antiq̄s. secūdo punitio iracundozū.
 ibi. ego autē dico. tertio satisfactio iniuriatorū.
 ibi. si offers munus tuū. Circa p̄mū dicit. au
 distis quia dictū est antiquis videlicet Exo.
 xx. Nō occides. in quo quidē mandato p̄bi
 bitionis omne homicidiū phibet. Vbi nō ho
 micidium est duplex corpale ⁊ sp̄iale. Corpo
 rale cōmittit̄ tripliciter. voluntate. ore. ⁊ ope
 Volūtatē cōmittit̄ homicidiū tribus modis.
 Primo ad mortem odiēdo. Exemplū de fra
 tribus Joseph qui oderāt eum nec poterant
 quicquid ei pacifice loqui Gen. xxxviij. Naz qui
 odit fratrem suum homicida ē. j. Joh. iij. Et
 ratio est. quia ille qui odit primū occidit ani
 mam suā. quia hō p̄ maliciam occidit animaz
 suam. Sapient. xv. ⁊ ps. xxxvi. Gladius eo
 rum intret in corda ipsorū. vbi dicit Augusti.
 Qui alteri nocere desiderat similis ē illi qui
 gladio se transfuerberat vt tunicam alteri⁹ ra
 p̄iat. Deinde occidit spiritualiter primū suū.
 Quia p̄m glo sup̄ epla. j. Joh. iij. Qui ex odio
 psequit̄ fr̄em suum ⁊ ad iram puocat q̄tū in
 se est ip̄m in anima occidit. ⁊ talis est velut gla
 dius ex vtraq; pte scindens. de quo Eccl. xviij
 Quasi rōphea bis acuta omnis iniquitas. Se
 cundo cōmittit̄ voluntate homicidium occi
 dere pponendo. sicut Esau quādo dixit. Ve
 nient dies luctus patris mei ⁊ occidam fratrem
 meum Gen. xxviij. Et p̄pter hoc ppositū ma
 lum non inuenit locum penitentie licet cum la
 chrymis quesiuisset. ad heb. xij. Tertio i mo
 tem consentiendo. sicut Achab cōsensit i mo
 tem Naboth. iij. Regl. xxj. Verbo cōmittit̄
 homicidium tripliciter. Primo precipiendo.
 sic Herodes precepit occidere pueros Mat.
 ij. Secundo ad mortem iudicando ordinē iu
 ris penitus p̄termisso. sicut fecit Pilat⁹ Luc.

xxij. Nam quia iudex ordine iuris seruato ꝑ
 cipit occidi malefactorē vt iusticia seruet ꝑ
 bono statu reipublice non peccat. Quia dicit
 Hieronim^{us} sup Ezech. ꝛ ponif. xxij. q. v. ca.
 Qui malos. Qui malos inquit ꝑcutit in eo q
 mali sunt ꝛ habet vasa interfectionis vt occi/
 dat pessimos minister dei est. Et Aug^{ustinus} in que
 stionib^{us} Leui. Cū hō iuste occidit lex eū occi/
 dit nō tu. Ex illo aut patet q minister occidit
 iustus a iudice nō peccat nisi hoc tam minister
 q iudex fecerint ex liuore vindicte vel ex dele
 ctatione fundēdi sanguinē hūanū. vt pōt de/
 duci ex dictis Aug^{ustinus} lib. j. d. libero arbitrio. c.
 iij. ꝛ. xxij. q. v. c. Miles. Tertio dōbō cōmit
 tit homicidiū cūsulēdo. sicut Cayphas q ait.
 expedit vobis vt vn^{us} moriat hō ꝑ ꝑlo ꝛ non
 tota gens. Ab illo die cogitauerūt interficere
 eum. Joh. xj. Ope homicidium cōmittit tri/
 bus modis. Primo ad mortē tradendo sicut iu/
 das christū. Matth. xxvj. Secūdo necessaria
 indigentib^{us} subtrahēdo. sicut faciūt q frumētis
 abundāt ꝛ nō vendūt nec famis nec alio ne
 cessario tempe nec erogant paupibus sed ex/
 pectant vt vendant chari^{us}. qd nō fecit ioseph
 qui vēdidit frumēta tempe famis. ꝑpter qd
 dicit^{ur} est saluatore mūdi. Gen. xlv. Ido dicit Sa
 piens de vnoquoqꝫ taliū. Qui abscondit fru
 menta maledicet in ꝑlis. benedictio autē sup
 caput vendentiū. Prouerb. xj. Quare etiā di
 cit Ambro. distin. lxxxvj. c. pasce. Pasce fa
 me morientē. Si nō pauisti occidisti. de h^{is} lati
 nis supius f^{uit} mone. xxx. A. Tertio ope cōmitti
 tur homicidiū ꝑcutiendo de q dicit Exo. xxj
 Qui ꝑcusserit hoīem volens morte occidere
 moriet. Sub hoc etiā genere includunt ille ma
 tres imifericordes qui occidūt pueros siue ex
 tra vterū siue in vtero iā viuētes. Sed hic in
 cidentaliter querit vtrū tales pueri sicut ma
 tribus occisi ꝛ nō baptizati patiētur penā sen
 sus. De hoc sunt due opiniones. Vna ē beati
 Aug^{ustinus}. qui vult dicere q post diē iudicij patiē
 tur penā ignis licet minutissimā. Sicut de hoc
 deducit lucidius merckelinus in tractatu suo
 de instructione simpliciu sacerdotū. c. lvj. de
 hac opinione posui in corpe de sanctis videlz
 de sancto Jacobo. fmo. j. tertio ꝑncipali. Alia
 ē opinio mitior que dicit q nō habēt penā sen
 sus. sed tñ damni. De hac opinione est Tho.
 de argētina in cōpen. theolo. veri. lib. vlt. vbi
 dicit. q post diē iudicij tria loca erūt inhabi
 tata scz celū. infernū. ꝛ limbus scz puerozum.
 ꝛ hoc dicit cōtra illos q locū mediū nō ponūt
 inter celū ꝛ infernū. de hac opinione ē etiā do
 ctor subtilis in scripto sup. ij. sentētiarū. q dicit
 q tales pueri nullā habebūt penā sensus exte
 rioris puta ignis. quia nullā delectationē in
 ordinatā habuerūt cui rīdet acerbitas ignis

affligētis. nec habebūt penā interiorē vt tristi
 ciam. quia si de statu suo tristarent inuolūta
 rie sustinerēt statū suū ꝛ vellent oppositū ꝛ ita
 murmurarēt cōtra dispositionē diuinā ꝛ ꝑ cō
 sequēs haberēt voluntatē inordinatā. qd vi
 det absurdū. quia sentētia diuina est disp^{os}iti
 tum q vbi ceciderit lignū ibi erit. ꝛ cōsequē
 dicit q ipsi possunt addiscere. multa in ꝑꝑio
 genere sicut ꝛ beati. Nō em̄ verisimile ē q est
 in eis impedimētū ꝑpter qd nō possunt scien
 tiam acquirere. vnde videt ꝑbabiliter conce
 dendum q omnū naturaliter cognoscibiliūz
 poterint habere cognitionē ꝑfectiūz ꝛ excellē
 tiūz q quicūqꝫ philosophi habuerunt ꝑ sta
 tu suo vel isto. Et ita aliquā beatitudinē natu
 ralem de dei cognitiōe in vnīuersali poterit at
 tingere. Sed de cognitiōe ꝑncipali dei dicit^{ur}
 vel quod nō dabit eis quia esset eis ad tristi
 ciam quā nō demeruerūt vel si hmōi cognitio
 nem habebūt nō tristabunt. quia erūt cōten
 ti de statu suo sciētes deū ita de se disposuisse
 nec suo statu aliquū dmeruisse. hec ille. Sāc^{ra}
 Tho. in scripto. ij. ꝑncipali. q. ij. dicit. q pue
 ri illi nō habebūt tristitiā de carētia diuine vi
 sionis que nunqꝫ debebat eis cū facultatē na
 ture excedat nec erāt in statu merēdi sicut nul
 lus homo sapiēs affliget de hoc q non posset
 volare sicut auis vel quia nō eēt rex vel impe
 rator cum sibi nō est debitū. Ad idem Richar
 dus in scripto tertio. q. ij. dicit q ipsi sciunt ex
 naturalib^{us} deū se nō posse videre. nec se habu
 isse vsum liberi arbitriū ꝑ quē se disponere po
 tuissent ad merendū ꝛ sciūt se in ꝑpetuum vi
 cturos ꝛ nullā penā sensibilem habituros. Et
 de istoꝝ cōsideratione. id ē. de carentia dei vi
 sionis nō dolent. sed gaudent de bono qd ha
 bent. ꝛ plus forte habent de gaudio de bonis
 creatis q mlti in hac vita q tñ in tali statu sp
 ꝑmanere vellent. Et addit. nō credo tamen q
 ꝑdicta cōsideratio esset sufficiēs causa qre nō
 doleāt nisi adesset diuina ꝑuidētia que ab eis
 excludit dolorem. Et ꝑcordat doctor subtilis
 in scripto q etiā ex dispositione diuina erunt
 ista corpora impassibilia licet nō ex dote ipassi
 bilitatis. ita q nec ab intra nec ab extra patiē
 tur. ꝛ sicut fames nullū inordinatum motū su
 scitauit in eis in ista vita. ita nec ibi suscitabit.
 Et idem doctor subtilis Scot^{us} glosat verba
 Aug^{ustinus}. que dicit in de fide ad Petrū tales pu
 eros eterni ignis suplicio puniendos. id est.
 suplicio illo quod est in eterno igne cruciādū
 sunt. vel hoc locut^{us} est cōtra hereticos qui om
 nino peccatū originale negabāt ꝛ penam ꝑ il
 lo peccato. ꝛ ideo excessiue locutus est. Et Ri
 chardus dicit eum tempasse suum modum lo
 quendi in Enchiridion. xxxij. vbi dicit q pe
 na eorū erit minutissima. vel aliter potest dici

Verba determinata dicēdo in ira fatue vel alia
 cōiūta. ⁊ vnusquisq; talis erit reus gebenne
 ignis. Quia dicit **Erif.** Indignū est hominē
 dicere fatuū qui habet in se spiritū sc̄m. Et ut
 ad tertiu ponit satisfactio iniuriatorū cū sub/
 iungitur. Si offers mun^o tuuz ante altare ⁊c.
 Abi nota. dicit notanter. Si offers mun^o tuū
 ante altare. in q̄ innuit q̄ oblatio debet eē vo-
 luntaria ⁊ de ratione oblationis est q̄ volun-
 taria debet fieri ⁊ sacerdotes nō debēt oblati-
 ones recipere nisi volūtaria ⁊ sponte offerātur.
 Juxta illud **Exod. xxv.** Ab omni homie q̄ of-
 fert vltaneus accipiet eas sc̄z oblatiōes. Ad
 illas tñ oblationes que sūt in quatuor festiui-
 tatibus p̄ncipalibus vt in festo pasce **P̄thē-**
co. Assumptionis **vginis** gloriose. ⁊ natiuita-
 tis **christi** omnes sunt astricte p̄sone saltem cō-
 municātes vt quidā dicunt ⁊ ad istā cōsuetu-
 dinem laudabilē tenendā vbi subditi resistere
 vellent sunt cogendi p̄ episcopum nō p̄ pleba-
 num. Sicut patet p̄ **Innoc. iij.** extra de simo.
 Ad aplicā vbi d̄r. Ad aplicā audiētia frēq̄nti
 relatiōe puenit q̄ qdā clerici p̄ exequiis mor-
 tuorū ⁊ b̄ndictiōe nubentiū. ⁊ similib^o p̄cuni-
 am exigūt ⁊ extorquet. Et si forte eorū cupidī-
 tati nō fuerit satisfactū. ipedimēta ficticia frau-
 dulēter opponūt. Ecōtra vero quidā laici lau-
 dabilem cōsuetudinē erga sc̄am eccliam p̄ de-
 uotione fidelium introductā ex feruore here-
 tice prauitatis nitunt̄ infringere sub pretextu
 canonicę pietatis. Quapropt̄ has prauas ex-
 actiones fieri phibemus. ⁊ p̄as cōsuetudines
 p̄cipimus obseruari statuētes vt libere confe-
 rant̄ ecclesiastica sacramēta. Sed p̄ episcopū
 loci x̄itate cognita cōpellant̄. qui p̄ncipiose ni-
 tunt̄ malā p̄suetudinē imutare. Ex hac decre-
 tali habet̄ q̄ offertoria quatuor dierum predi-
 ctoz de iure exigunt̄. ⁊ nō dātes ea p̄ episco-
 pum ad dandū cōpellunt̄. Et dicunt aliqui q̄
 illud qd̄ ad mādātū ep̄i offerē nomē oblatio-
 nis retinet̄. Nam licet in isto casu cogēdi sunt
 ad oblationē vt coacte offerant. tñ oblatio est
 quodāmodo volūtaria q̄tū ad q̄titatē vel ad
 speciem rei offerēde. Ex q̄ elicif̄ q̄ grauit̄ pec-
 cant sacerdotes curati qui subditū nō habētē
 vnū denariū cogunt ad duplū offerendū. eti-
 am si deberēt ostiatim duos denarios medica-
 re. Et si humilliter petit sup̄ tari allegando
 maximā paup̄tatem nō meret̄ exaudiri. ideo
 de illis sacerdotib^o dicit **Sapiens.** Qui obtu-
 rat aures suas ad clamorē paup̄is ⁊ ip̄e clama-
 bit ⁊ nō exaudiet̄ **Proverb. xxj.** Sed dices
 q̄ ois xp̄ian^o vltra hos quatuor dies p̄tractos
 adhuc tenet̄ ad altare in missarū solēnijs offer-
 re. Quia **Greg^o.** papa. vij. ⁊ ponif̄ de p̄sca-
 dist. j. **Dis.** Dis inq̄t xp̄ian^o p̄curet ad missa-
 rum solēnia aliquid deo offerre ⁊ ducē ad me

moriam qd̄ dñs p̄ moysen dixit. **Exod. xxiii.**
Nō apparebis in cōspectu meo vacuus. Ad h̄
 r̄ndet **Diaconus** in rosario q̄ hoc intelligitur
 de oblatione interiori. vel bonorū operū. vel
 de cōsilio. nec alie oblationes possunt de iure
 peti vt ait **Hugo ⁊ Raymūd^o.** S; omib^o pre-
 cipif̄ ne vacui. i. sine orōne vel bonis opib^o
 ad missarū solēnia accedant. ideo debēt deo cū
 sūma diligentia ⁊ orōnes ⁊ bona opa p̄ferre
 ⁊ offerre. vt dicunt doctores exponēdo illud
Exod. iam dictū. **Nō** apparebis. Et ne sacer-
 dotes habeant occasiōes cogēdi subditos vt
 quotidianas oblationes faciant. p̄uisum ē eis
 de decimis ⁊ p̄mitijs quas de iure petere p̄nt
 vt extra de deci. in multis. ca. vbi nō decime
 nō dant̄. sicut in multis locis alemanie ⁊ alibi
 loco decimarū sunt eis alia bona quib^o viuere
 valeant assignata. Si vero sacerdos prochia-
 lis adeo esset semp̄ paup̄ q̄ nō posset quotidi-
 anis oblatiōibus sustentari subditi tenent̄ ad
 honorē dei p̄ncipaliter ⁊ cōsequēter ad susten-
 tationē sacerdotis munera offerre ad altare.
 Quia dicit apls. j. **Corinth. ix.** Nemo cogitur
 p̄p̄ijs stipēdijs militare. Et hoc intellige si s̄-
 diti p̄nt sibi subuenire tenent̄ ad hoc Si vero
 nō possunt p̄pter paup̄tatem nō sūt cogēdi vt
 dicit **Inno.** sed posset eis sacerdos s̄trahere
 diuina officia ad tps. vt dicit glo. j. q. j. sup. ca.
Sacerdos. Et h̄ id vt nēcitatē opib^o manuz
 suarū sibi eo liberi^o posset acq̄rere. Exēplo b.
Pauli q̄ sciuit artē scenofactoriā ⁊ opat^o ē eā.
Act. xvij. et laborauit manib^o suis ne quem
 ḡaret. dicit em̄. ij. ad **Thes. iij.** Nō inq̄teri. id ē
 vagabūdi inē vos suim^o neq; ḡt panē mādu-
 cauim^o. s. petētes nob̄ ministrari ab aliq̄ in la-
 bore. s. corpali ⁊ fatigatiōe die ac nocte opan-
 tes. s. ad acquirēdū victū n̄m ne quē v̄m gra-
 uarem^o. Et dicit notant̄ dñs in euāgelio. Si
 offers mun^o tuū ad altare ⁊ nō alienū. q; solū-
 modo oblationes illorū sunt recipiēde q̄ d̄ bo-
 nis a deo p̄cessis ⁊ b̄n acq̄sitis offerūt ad alta-
 vel oblationē impēdunt vt patet ex dictis b.
Greg. iij. q. v. Elemosyna. Et in. c. **Sc̄ptuz**
 est. dicit̄. **Scriptum** est inquit victime impio-
 rum abominabiles deo vota iustorū placabi-
 lia neq; em̄ i oipotēti dei iudicio qd̄ s̄ a q̄ def̄ i
 spiciē. hinc em̄ q̄ scriptū ē. **Resperit de^o** ad
Abel ⁊ ad munera ei^o. ad **Layn** aut̄ ⁊ ad mu-
 nera ei^o nō resperit. Et dicit notant̄ recorda-
 tus fueris q; frat̄ tu^o h; aliqd̄ aduersum te et
 hoc p̄t̄ intelligi de odiēte vel dissidēte cuius
 oblatio nō recipit̄ nisi fratri recōciliet̄. Sicut
 patet ex cōcilio carthaginē iij. ⁊ habet̄ dis-
 xc. c. **Oblatiōes.** vbi d̄r. **Oblatiōes** dissidētū
 fratrum neq; in sacrario neq; in gazophilatio
 recipiant̄. Et dicit glo. cū odiū eorū aptum ē
 ⁊ notoriū. oblationes eorū nō sunt recipiēde.

